

Ringerike kommune

Handlingsplan «Fra ord til handling» for Ringerikes kommunale barnehager 2022-2024

Innhold

1 Barnehagens samfunnsmandat	2
2 Foreldresamarbeid.....	2
3 Våre autoritative voksne	3
4 Lek.....	3
4.1 Vennskap og psykososialt miljø.....	3
4.5 Danning og læringsmiljø	4
4.6 Kommunikasjon og digital praksis	5
4.7 Livsmestring	5
4.8 Bærekraftig utvikling	6

1 Barnehagens samfunnsmandat

Våre kommunale barnehager er pedagogiske virksomheter, som jobber helsefremmende og forebyggende. Barnets beste legges til grunn for vår handlingsplan.

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og oppmerksomhet på barns beste. Respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet er verdier som vektlegges. Disse er også forankret i menneskerettighetene. Vårt barnehagetilbud er i tråd med kommunens verdigrunnlag – vi er nyskapende, ærlige og respektfulle – **NÆR**.

I våre barnehager har vi et positivt menneskesyn, hvor vi har tro på at mennesket lærer, utvikler seg, og at det kan endre atferd. Barn møtes som fullverdige mennesker med følelser, tanker og meninger, i tråd med moderne menneskerettigheter. I vårt demokratiske samfunn er respekt for enkeltindividets integritet og retten til å ytre seg prinsipper vi setter høyt. Gjennom likeverdige møter mellom barn-barn, og barn-voksen opplever våre barn å bli sett, hørt og tatt på alvor.

Lov om barnehager og Rammeplan gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver. I tillegg kommer Folkehelseloven, Stortingsmeldinger, Barnekonvensjonen, pålagte satsningsområder og kommunale planer. Vi legger til rette for og oppfordrer barn og foreldre til å medvirke til egen barnehagehverdag.

Handlingsplanen er et strategidokument som er retningsgivende, og understøtter prioriteringer i barnehagene. Hvilke tiltak og hvordan de gjennomføres beskrives i barnehagenes planverk.

2 Foreldresamarbeid

I våre barnehager er hovedfokus tidlig innsats i samarbeid med foresatte og andre samarbeidspartnere. Sammen gir vi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud. Foreldrene har hovedansvar for barnets oppdragelse og danning, og vi ansatte har ansvar for å bidra til barnets trivsel og utvikling. Vi møter foreldre med respekt, lydhørhet og innsikt og utjevner sosiale forskjeller. Barnehagene har fokus på faglig utvikling, refleksjon over og forbedring av egen praksis. Vi gir foreldreveiledning og informasjon om ulike hjelpeinstanser ved behov.

3 Våre autoritative voksne

Våre ansatte er barnehagens viktigste ressurs. Vi har kompetente, tilstedeværende og holdningsskapende voksne, med kunnskap om barn, omsorg, danning, lek og læring.

Vi gir barna mye omsorg, samtidig som vi har tydelige grenser. Vi voksne bygger gode relasjoner til barna, og lærer dem å kjenne. Våre voksne fremmer positiv utvikling og forebygger negative handlinger. Vi tilpasser krav og forventninger ut fra hvert enkelt barns modningsnivå. Vi voksne hjelper barnet til å se seg selv i samspill med andre, og setter det i stand til å handle på en måte som er til som det beste for barnet og dets omgivelser. Dette kjennetegner vår autoritative voksenstil.

Vi voksne er nysgjerrige og tilstreber å ha en kultur der vi oversetter forskning til egen praksis. Vi bruker kunnskapsgrunnlag og kvalitetsverktøy for å vurdere og utvikle kvaliteten i våre barnehager.

4 Lek

Dette møter barna hos oss:

Leken har en fremtredende plass i våre barnehager. Den har egenverdi, og tradisjoner i lek blir overført fra eldre til yngre barn, og det skapes barnekultur. I barnehagehverdagen gir vi barna opplevelser gjennom å utforske nærmiljøet sammen med dem, vi tar de med inn i fantasiens verden og gir de muligheter til å utfolde seg i estetiske og motoriske aktiviteter. I tillegg har barnehagene forskjellige lekematerialer og rekvisitter tilgjengelig. Sammen inspirerer og motiverer dette barna til variert lek.

Gjennom lek utvikler barna språket, motoriske ferdigheter og fantasi. Barna bygger gode relasjoner, som gir grunnlaget for vennskap. De blir en del av fellesskapet. I leken øver de også på å ta andres perspektiv, og gjennom den utvikler de sin sosiale kompetanse.

Barn som ikke oppsøker eller mestrer lek, får hjelp av personalet til å lære seg og til å utvikle sine lekeferdigheter. Vi er med og veileder barna på hvordan de kan ta kontakt med andre barn for å starte eller komme inn i en eksisterende lek, hvordan de driver leken videre, og hvordan de tolker og handler ut fra lekesignalene de andre sender. Etter hvert som barna mestrer samhandlingen og blir deltakere i leken, trekker vi voksne oss mer og mer ut, og lar barna sammen drive leken videre.

4.1 Vennskap og psykososialt miljø

Dette møter barna hos oss:

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre, og våre barnehager er en viktig arena for sosial utvikling, læring og etablering av vennskap. Gjennom

handlinger, opplevelser og erfaringer i alle situasjoner i løpet av dagen utvikles barnas sosial kompetanse. I barnehagene våre får barna trening i å medvirke til positive former for samhandling. Barnas selvfølelse støttes, samtidig som det er viktig at barna ivaretar egne og andres behov. Vi voksne er rollemodeller som bidrar gjennom vår væremåte til barns læring og tilegnelse av sosiale ferdigheter. Gode relasjoner og samhandling mellom voksne og barn, og barna imellom er avgjørende for trivsel og utvikling.

Sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av uønsket atferd som diskriminering og mobbing. Vår samfunnsoppgave er å jobbe forebyggende. Våre barnehager har et trygt og godt psykososialt miljø som hindrer at uheldige mønstre utvikles eller fester seg over tid. Vi jobber kontinuerlig med vennskap og tilhørighet, alle er en del av fellesskapet.

Mobbing krenker enkeltindividet og er et brudd på retten til å bli respektert og å være trygg. Barnehagen er en viktig arena for å forebygge krenkende atferd. Vi er støttende til stede når barna bygger relasjoner, deltar i samspill og tilegner seg og videreutvikler ferdigheter som gjør samhandlingen mellom dem trygg og positiv. Barnas sosiale utviklingsprosess foregår med hjelp av empatiske, deltakende voksne med relasjonskompetanse. Den autoritative voksestilen fremmes barnas positive atferd og hemmer negativ atferd.

Vi anerkjenner barnas opplevelser i møter med andre, og vi bidrar til refleksjon over opplevelsene, og vi støtter barna i deres endrings- og utviklingsprosesser.

4.5 Danning og læringsmiljø

Dette møter barna hos oss:

Danning er knyttet til barnehagens verdigrunnlag som er forankret i grunnleggende verdier som fellesskap, medansvar og respekt for menneskeverdet. Gjennom danning er barna i våre barnehager med på å omsette holdninger til handlinger. Måten barna lærer å se andre på er en forutsetning for danning. Barna i våre barnehager møter voksne som støtter de i å være nysgjerrig og prøvende til omverdenen. Dette danner grunnlaget for at barna tar selvstendige valg og deltar aktivt i vårt demokratiske samfunn.

Barna i våre barnehager opplever et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. De voksne utvider barnas erfaringer og sørger for progresjon og utvikling i barnehagens innhold. Dette bidrar til et solid grunnlag for livslang læring for alle barn. Barna lærer gjennom alt de opplever og erfarer. Hvordan vi møter barnas uttrykk gjennom kropp, språk, følelser og sosiale relasjoner er avgjørende for deres læring. Vi voksne styrker barnas læring og knytter fagområdene til både formelle og uformelle læringssituasjoner. Vi sørger for et inkluderende fellesskap, og legger til rette for helhetlige

læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og utvikling. Vi har et aktivt forhold til barns læringsprosesser; vi deler av vår kunnskap, utviser engasjement og oppfinnsomhet for å vekke barnas interesse. Barna våre barnehager opplever voksne som støtter og beriker deres initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner. Dette ser vi ved at barn og voksne undersøker, stiller spørsmål og sammen finner svar. Vi vektlegger en autoritativ voksenstil sett opp mot barns lek og læring. Barnehagene våre legger til rette for et læringsfelleskap der barna bidrar i egen og andres læring.

4.6 Kommunikasjon og digital praksis

Dette møter barna hos oss:

Å kommunisere med andre er sentralt for å delta aktivt i et fellesskap og for å skape gode relasjoner. For å mestre kommunikasjon må barna både kunne ta imot og tolke et budskap, og selv kunne sende et budskap til andre. Språket vårt er et viktig verktøy i konfliktløsning og består av både verbal og nonverbal kommunikasjon. I våre barnehager finner vi et rikt og mangfoldig språkmiljø. Dette bidrar til å forebygge sosiale forskjeller, og gir økte muligheter for at barna lykkes på skolen. Språket læres og utvikles i felleskapet, og våre barnehager har kompetente voksne som er gode språkmodeller. Gjennom å anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk gir vi barna varierte og positive erfaringer med å bruke språket. Felles aktiviteter, opplevelser og lek styrker barnas begrepsforståelse og ordforråd. Vi inviterer barna til undring og samtale om tanker og følelser. Noen barn har ulike utfordringer knyttet til språket, og vi har kompetanse til å identifisere og jobbe med dette. For å gjøre det enklere for barna å tilegne seg nye begreper og forstå innhold bruker vi i våre barnehager diverse konkretiseringsmaterialer.

I våre barnehager blir barna forberedt på den virkelighet som vil møte. Barna får i våre barnehager tilgang til og bli fortrolige med bruk med digitale verktøy. Digitale verktøy er ikke et mål i seg selv, men et redskap innenfor alle fagområdene og generelt i det pedagogiske arbeidet. Digitale verktøy benyttes i sammenheng med andre aktiviteter, og bidrar til å gi ulike aktiviteter en ny dimensjon. Digitale verktøy brukes med omhu og dominerer ikke våre arbeidsmåter. Barna møter en trygg digital praksis ved at voksne utøver digital dømmekraft og har et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk, og ivaretar barnas personvern. De voksne vurderer relevans og egnethet, og sammen med barna utforsker de kreative og skapende digitale verktøy.

4.7 Livsmestring

Dette møter barna hos oss:

Våre barnehager tilrettelegger for en helsefremmende oppvekst, vi forebygger og vi utjevner sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse fremmes i barnehagen gjennom at vi

legger til rette for en sunn livsstil som forebygger livsstilssykdommer og inaktivitet. Hos oss opplever barna bevegelsesglede, matglede, matkultur, og et inkluderende sosialt fellesskap.

Vaner og handlingsmønstre formes tidlig, og varer gjerne livet ut. I våre barnehager medvirker barna i mat - og måltidsaktiviteter. Vi motiverer barna til å spise sunn mat og vi gir de grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat bidrar til god helse. Når barna kjenner på måltidsglede og fellesskapsfølelse utvikler de gode vaner som følger de senere i livet. Barnehagen er en viktig arena for barnas daglige fysiske aktivitet, og vi fremmer bevegelsesglede og allsidig motoriske utvikling. Vi har i samarbeid med forebyggende helsetjenester utarbeidet retningslinjer for mat og måltider og fysisk aktivitet som bygger på helsedirektoratets anbefalinger. Barna våre inkluderes i aktiviteter der de får allsidige bevegelseserfaringer og nye lekeopplevelser, hvor de sammen med andre opplever motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger.

Barna våre blir kjent med kroppen sin, og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Barnehagene våre er trygge steder hvor vi utfordrer barna til å prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. De voksne støtter barna i å mestre motgang, løse utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Vi lærer de livsmestring gjennom å være i gode relasjoner med hverandre og med våre autoritative voksne.

4.8 Bærekraftig utvikling

Dette møter barna hos oss:

Alle våre barnehager er miljøfyrtårnsertifiserte. Det betyr at barnehagene gjør en miljøinnsats og viser samfunnsansvar. Våre barnehager har en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn.

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorda slik vi kjenner det. Våre barnehager skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger kan få konsekvenser for fremtida.

Våre barnehager legger grunnlaget for våre barns evner til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Våre barn får erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen. I våre barnehager får barna naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold og oppleve tilhørighet til denne.